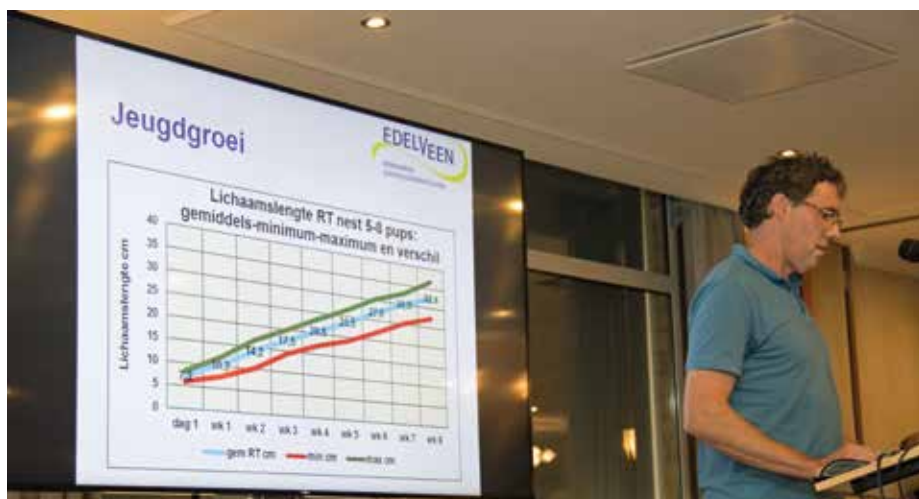

Recente positieve ontwikkeling Edelveen

Presentatie ALV, 17 oktober 2017

Verslag van de presentatie van Jan de Rond op de ALV van 17 oktober 2017. De presentatie kende 4 onderwerpen, die in dit verslag kort behandeld worden. Deze onderwerpen zijn op de studiedag op 24 oktober 2017 uitgebreid toegelicht en interactief gedeeld met de deelnemers.

De volgende punten zijn gepresenteerd op de ALV

- Huidige positie Hitlijst
  - Ontwikkeling pelskwaliteit en pelslengte
- Jeugdgroei nertsen
- Rekbaarheid pelzen
- Lijnparing fokdieren

Positie Hitlijst (zie verslag in PH oktober 2017)

De positieve ontwikkeling verwijst naar de positie op de hitlijst van KF van alle Brown pelzen van Edelveen. Die positie is 9 voor Reuen en 11 voor Teven, waar het in het voorgaande jaar rond de 20e plaats bevond. Deze verbetering is te danken aan de betere pelskwaliteit en pelslengte in 2017.

Pelskwaliteit ontwikkeling

Sinds 2010 zijn reuen met veel betere pelskwaliteit aangevoerd: in 2010 en 2011, beide jaren 10% van alle reuen en in 2014, 20% van alle reuen. Hierdoor ging de kwaliteit in kleine stappen vooruit. Een grote vooruitgang in pelskwaliteit kwam na aankoop van 200 DK teven in 2015, waardoor in 2016 60% van alle reuen van de DK-lijn was. De pelskwaliteit van reuen en teven in 2011/12 en na de verkoop in 2017 staan in tabel 1.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker Kenniscentrum Pelsdierenhouderij Edelveen te Edeveen

Pelslengte ontwikkeling

Deze ontwikkeling is te danken aan de

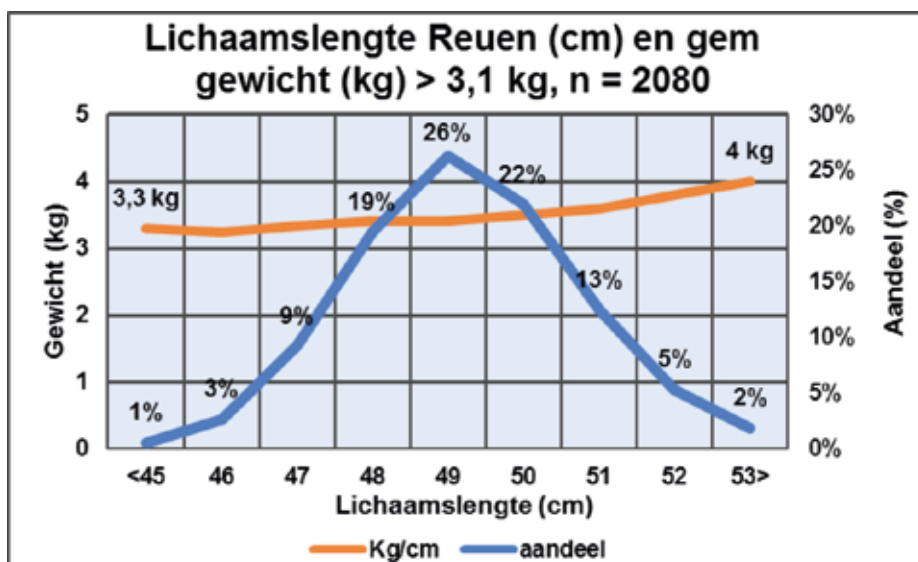
selectie op lichaamslengte van de nertsen. De selectie op lichaamslengte is een zeer waardevolle doch ook zeer 'kwetsbare' methode. De meting in de koker vraagt om een goede samenwerking tussen vanger en kijker. De vanger leidt de nerts in de koker, de kijker (kijkt vanuit loodrechte positie op de koker) ziet de nerts lopen. Dan stopt de loop, precies op het moment dat hand van de vanger tegen de koker komt. De nerts 'raakt' op dat moment de lengte, dat moet je zien en noteren. Daarna gaat de nerts rennen en strekken (prima, want weer zie je de juiste lengte) óf gaat zitten en trekt de kop wat in. De lengte die je dan ziet is niet de juiste lengte, die kan zomaar 2-3 cm te kort zijn. De lichaamslengte van nertsen meten met 2 personen is de basis van de vooruitgang van de pelslengte van Edelveen.

Metten of wegen, dat is een vraag die nog vaak gesteld wordt. In figuur 1 staat de spreiding in lichaamslengte van alle reuen met een minimaal gewicht van 3,1 kg (aantal jaar de ondergrens geweest op Edelveen). De lichaamslengte van deze reuen varieert van 45 tot 53 cm en in de figuur staat per lengte het aandeel. De oranje lijn geeft het gemiddelde gewicht per lengte cm aan. De 3% reuen met lengte 46 cm waren gemiddeld 3,3 kg, net als de 9% reuen met lengte 47 cm, waar de 19% reuen met lengte 48 cm een beetje zwaarder zijn

Tabel 1: Pelskwaliteit ontwikkeling

Kwaliteit	Reuen		Teven	
	2011/12	2017	2011/12	2017
Purple/Plat/Bur/A	45%	90%	60%	95%
Ivoy/I/II	55%	10%	40%	5%
Velvet	17%	69%	20%	77%

Figuur 1: lichaamslengte en gewicht reuen van minimaal 3,1 kg

en 3,4 kg wegen. Het lichaamsgewicht zegt weinig over de lichaamslengte en al veel minder over de pelslengte.

Door te selecteren op de lichaamslengte is de pelslengte sterk verbeterd. In reuen zijn er meer klasse 40 dan klasse 30 en in teven meer klasse 0 dan klasse 1. De moeite van lengte meting is zodoende dik beloond.

Jeugdgroei nertsen (zie verslag PH juli/augustus 2017)

Het lichaamslengteproject uit 2016 gaf een verrassend resultaat: de variatie in lichaamslengte op pelsdatum is reeds gevormd vóór de leeftijd van 10 weken. Dat was de reden om de vroege jeugdgroei in beeld te brengen met als doel de variatie in lengte op speenleeftijd te kunnen verklaren.

Er zijn ruim 100 nesten gevolgd in dit project. Het gewicht en de lengte van pups is individueel gemeten op de dag na werpen en vervolgens op 1,2,3,4,5,6,7,8 en 10 weken leeftijd. Er is verrassend weinig verschil in lichaamslengte van reutjes of teefjes. Op 8 weken leeftijd is er 1,3 cm verschil (4% van totaal) en 130 g in gewicht (17% van totaal). Vanaf geboorte is er verschil tussen nestgrootte; 4-5 pups zijn gemiddeld 5% langer dan pups van nesten met dubbel zoveel pups (9-12 pups). Op 8 weken leef-

tijd is dit verschil nog bijna hetzelfde (6%). De variatie in lichaamslengte bij gelijke nestgrootte is vooral een verdienste van de teef en de lichaamslengte van beide ouders. De correlatie tussen het gewicht en de lichaamslengte is het grootste in de leeftijd 0 tot 6 weken (0,8), daarna zakt het tot 0,6 op 10 weken. De pups worden nu gevolgd tot pels en dan zal blijken of en hoe sterk de relatie met de lichaamslengte op vroege leeftijd is.

Rekbaarheid pelzen (zie verslag PH september 2017)

Het verschil in rekbaarheid van het leer van nertsen is in beeld gekomen door de projecten met lijnparing en het volgen van de pups uit alle nesten tot pelslengte (tracking & tracing). Veel werk wat veel informatie oplevert waar we veel winst mee kunnen behalen. (Lichaamslengte + Lichaamsgewicht) X Rekbaarheid = Pelslengte
 Reu: (49cm + 3,5kg) X Slechte Rekbaarheid = Klasse 30
 Reu: (49cm + 3,5kg) X Goede Rekbaarheid = Klasse 50
 Teef: (41cm + 1,8kg) X Slechte Rekbaarheid = Klasse 1
 Teef: (41cm + 1,8kg) X Goede Rekbaarheid = Klasse 20

Prijsverschil tussen goede of slechte rekbaarheid is 10%

Nu hebben we 2 jaar na elkaar de rekbaarheid als een sterke genetische factor gemeten. Hele nesten zijn goed of slecht rekbaar, zelfs hele blokken (1Reu x 8Teven) zijn goed of slecht rekbaar. We hebben dit jaar nesten van nertsen met een rekbaarheidsfactor (gemeten aan nestgenoten). De pups moeten aantonen of ze ook goed of slecht rekbaar hebben. Deze nertsen worden begin november beoordeeld op kwaliteit, waarbij een cijfer voor de zijde-achtigheid wordt gegeven. In de pelsperiode worden monsters van de huid genomen en geanalyseerd. Zo willen we meer over de rekbaarheid leren. We hopen vooral dat de score aan de levende dieren te relateren zal zijn aan de rekbaarheid van de pelzen.

Lijnparing fokdieren

De projecten waar lijnparing (LP) is toegepast scoren al 3 jaar op rij een net zo goed of beter worpresultaat dan de teven met kruisparing (XP). In de zoektocht naar de erfelijkheid van lichaamslengte zijn 3 jaren blokken gemaakt van 1 reu met 8 teven (2015 & 2016) of met 6 teven (2017). Het worpresultaat, LP versus XP, in 2015 was dat 6,7 versus 6,2, in 2016 5,9 versus 6,0 en in 2017 6,3 versus 6,0. Door toepassen van lijnparing kunnen belangrijke genetisch gebonden factoren beter doorgegeven worden. Denk hierbij aan de kwaliteit, de lichaamslengte, worpresultaat, en binnenkort hopelijk de rekbaarheid. Bij het toepassen van lijnparing kunnen teven, welke zich niet laten (her) paren, wel door een andere reu gepaard worden. Op die manier de paarperiode inrichten zal tot 75% teven met lijnparing kunnen leiden met een goed worpresultaat.